POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM

IZLAZI SVAKOG TJEDNA.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. OGLASI UVRŠTAVAJU SE PO CIJENIKU. — PLATIVO I UTUŽIVO U ZAGREBU.

TELEFON UREDNIŠTVA I UPRAVE 21-56

Božićni broj

ČUJKO!

Cijena 1.— dinar

PRETPLATA SA DOSTAVOM:
ZA ČETVRT GOD. D 25.
ZA POLA GODINE D 50.
ZA CIJELU GOD. D 100

UREDNIŠTVO I UPRAVA MESNIČKA ULICA 15A. II. KAT.

GOD. XIII. ZAGREB, 25. PROSINCA 1931. BROJ 35—36

Božić

Suvišno, banalno mi je
pisat o snijeku što milotno prši,
i o crnome zimskome granju
ko avet u zrak što sablasno strši...

Glupave su mi one istrcane fraze
o božićnim zvonovima i svetim im tonovima,
kao i repete-fraze o svesilnoj ljubavi,
što treba da vlada nad zemlje sinovima!

O, koje l' ironije, koje l' plitkosti
u usijanim glavama bezmislenih pjesnika
i besvjesnih, glupih, čankolizavih
oltarâ i svih štolâ podlih obliznika!

Mante se zavare... Osviestite se
i Božića u Velike Dane
gledajte spomen samo na ono Doba,
kad rodi se Istina da Laž izdane!

On se je rodio, filozof, asketa,
za Istinu štono i život je dao,
da glupom čovjeku pokaže niskost
u koju je svoga sa trona pao!

Nemoral, podivljalost, surovost, podlost,
to odlike bjehu onoga doba,
i On je mislio, smrću da Svojom
odniet će sve to Svoga u groba!

O, koje li zablude sred same plemenštine!
Svi su ti poroci ostali živi
i šire se, rastu, cvatu i množe
slično neiscrpnoj otrovnoj gljivi!

Tek osto je spomen — pusti spomen
na Njegov nam nauk i žrtvu,
i tog se sjećamo kad božićnu gtedamo
prirodu nujnu i mrtvu.

To su ti božićni dani,
to božićne ote noći —
u zdvoju, kad uzdišeš i pitaš:
O, Veliki, kad opet ćeš doći?

Oršanić-Likotinović

Nova otkrića o smrti Krista

Teza njemačkog crkvenog historičara profesora Lietzmanna. — Krista nije osudio židovski sud nego rimski guverner Pilat.

Nedavno je cijelom svjetskom štampom prošla vijest, da je crkveni historik, profesor Lietzmann, nasljednik poznatog profesora A. von Harnacka, na skupnoj sjednici pruske akademije znanosti održao predavanje o »Kristovom procesu«. Senzacionalan sadržaj predavanja sadržavao je tezu, da Krista nije osudio na smrt židovski Synedrium, nego rimski guverner Pilat.

Profesor Lietzmann je u svom predavanju opisao najprije Kristova stradanja prema raznim religioznim knjigama, i ustanovio da se uloga, koju prema Markovom evandjelju ima židovski sud, protivi historijskim dokumentima. Nepobitna je činjenica, da je Krista osudio na smrt rimski sud, odnosno guverner Pilat. Markovo evandjelje medjutim tvrdi, da je Krista osudio na smrt židovski sud i nakon osude da ga je predao rimskim vlastima da ju izvrše. Leitzmann tvrdi, da nema nijednog historijskog dokaza ni vrela, gdje bi se mogla naći potvrda ove tvrdnje. Od osobitog je značaja, da apostol Petar nije mogao da posluži kao zaštitnik i čuvar Kristov, jer je on, kako jasno piše u evandjelju, pratio Krista samo do palače velikog svećenika i ostao da čeka na njega u dvorištu. Budući da ni on nije uopće došao u obzir kao svjedok, ne može se naravno tvrditi da je uopće bilo nekih svjedoka. Tvrdnja da se je Krist suprotstavio kao vjesnik novog života Mojsijevom zakonu, vrlo je bliska duhu obraćenih helenista. Isto je tako nežidovsko pitanje velikog svećenika, da li se Krist smatra Mesijom i sinom boga.

Odgovor Isusa na ovo pitanje nije za židovsko religiozno shvaćanje nikakva blasfemija. Kristov odgovor: »Ja jesam, i vi ćete vidjeti sina Boga čovjeka sjediti na desnoj strani nad oblacima nebeskim«, mogao se je smatrati samo kao krivovjerstvo, ali nikako kao prekršaj rimskih zakona.

U daljnjem toku svojih izlaganja, odlični je njemački učenjak govorio o izvršenju smrtne osude. Krist je prema levitskom zakonu trebao da bude kamenovan, ako ga je na smrt osudio zynedrium. Krist je medjutim umro na križu, što je jedna tipična rimska smrtna kazna, i jak dokaz za tezu, da je Isusa osudio na smrt rimski guverner Pilat, a ne židovski sud.

Moglo bi se reći, da je Pilat samo izvršio osudu židovskog suda, jer je ovaj doduše imao pravo da izriče smrtne osude, ali je izvršenje morao prepuštati rimskim vlastima, odnosno dobiti od njih odobrenje. Ova se tvrdnja mora medjutim zabaciti obzirom na mišljenje francuskog profesora prava Jeana Justera, koje je izrazio u svojoj knjizi »Židovi u rimskoj državi«. Juster je sa šest nepobitnih dokaza dokazao, da je židovski synedrium za vrijeme Pilata imao puno pravo židovske krivovjernike osudjivati i dati kamenovati.

Profesor Lietzmann tvrdi prema tome, da Krist nije bio po židovskom pravu kamenovan, pa da ga prema tome nije osudio na smrt ni židovski sud. Evandjelje Markovo, koje tvrdi da je Krist bio osudjen radi bogohulstva od židovskih svećenika protivi se dakle historijskim činjenicama.

Radi čega je osudjen Krist? Profesor Lietzmann je uvjeren, da ga je Pilat osudio zbog toga, što ga je držao vodjom jedne nacionalističke bande i dao da se na njemu izvrši običajna kazna radi ovakvih prestupaka: da ga se raspne.

Radi se i o tome, da dokaže i razjasni, kako je nastala legenda, da su Krista razapeli na križ Židovi, a ne Pilat. Rimske su vlasti znale, da Židovi proroke progone smrtnom kaznom (u ono je vrijeme bilo nebrojeno mnogo ljudi koji su koješta naučavali), pa su to osobitom spretnošću znali iskoristiti i svu krivnju za Kristovu smrt prebaciti na Židove. To se slaže i s onom rečenicom iz Markovog evandjelja, da je Pilat otklonio svaku krivnju sa sebe i bacio ju na Židove.

Ovo predavanje odličnog njemačkog učenjaka izazvalo je u svim naučnim krugovima veliki interes i vanrednu pažnju.

Pokret zagrebačkih stanara za sniženje najamnine

Pitanje najamnine jedno je od najvitalnijih pitanja, koje duboko zasjeca u život ne samo obitelji, već i pojedinca, jer su cijene stanovima i lokalima danas postale već tako enormne, kako nikada kod nas još nisu bile.

Iza kako je bio ukinut zakon o zaštiti stanara, mnogi su kućevlasnici kanda pomahnitali, pa su »zaštićenima« tako nabili stanarinu, da su ovi kraj svojih sretnih zaduže, ili da imadu neprilika sa sudom, a da i ne spominjemo sve one teške pregore i žrtve, koje su u svojim domovima morali podnašati, jer nijesu mogli onako živjeti, kako bi odgovaralo njihovim socijalnim zvanjima i položajima.

Stanarinsko pitanje je dalo mnogo brige državnicima i u drugim zemljama, ali, koliko nam je poznato, ono je ipak kako tako

uređeno u Njemačkoj, Francuskoj, Čehoslovačkoj i konačno — da sve ne spominjemo — Rumunjskoj, gdje je baš ovih dana zakonom snižena dosadanja stanarina za dvadeset posto.

Sve su ovo činjenice, koje su dale povoda i našim raznim kako stručnim tako i privatnim organizacijama, da poduzmu korake, kako bi se našao put i zlatna sredina, da se pitanje previsokih stanarina konačno riješi.

Tim povodom bila je ovih dana u Zagrebačkom Zboru skupština gradjana svih kategorija, zvanja i stališa, na kojoj je palo mnogo lijepih i zdravih misli brojnih govornika, medju kojima se istakla naročito gdja Hrvoj, koja je u svom govoru osobito naglasila, da govori kao majka koja imade i ljubi djecu, pa je danas došlo tako daleko, da imade kućevlasnika, koji ne primaju u svoje stanove obitelji sa djecom, ali primaju bez prigovora one sa psima, koji znadu i te kako zasmraditi ne samo dvorište već i stube, a da se i ne govori o silnom lajanju, koje često puta bez ikakve potrebe ozvanja cijelom kućom.

Gdji Hrvoj je skupština na njenim izvodima burno odobravala, jer je mnogi i mnogi stanar osjetio da mu je govorila iz srca k srcu.

Na ovoj velebnoj skupštini konačno je stvorena rezolucija, koja je upravljena na g. bana kao i na g. ministra socijalne politike, a kojom se medju ostalim traži sniženje stanarine za pedeset posto.

Naše je mišljenje, da je ovaj zahtjev poštovanih stanara pretjeran, jer se njime zaboravilo, da su i kućevlasnici naši sugradjani, koji imadu pravo na život baš tako, kao i stanar.

Ako stanara tišti teška stanarina, tišti i kućevlasnika još težja dadžbina u raznim formama, tako da i ovaj brigu briguje kako će izvući sa svojom obitelju kraj sa krajem, tim više, ako mu je kuća još jedino vrelo prihoda.

Zato mislimo, da bi se u prosudjivanju riješenja ovog važnog problema morale u obzir uzeti sve okolnosti, koje terete stanara, kao i one, koje tište stanodavca.

Svi imademo danas tešku borbu da snašamo, pa nam je zato i dužnost, da težinu snašanja te borbe nekako medjusobno porazdijelimo, da je nekako rascijepamo, onako na djeliće i komadiće, kako bi nam jednom i drugom bilo lakše snašati i konačno se odhrvati.

Samo na ovaj način moći će se pitanje stanarine uspješno riješiti, a naša je čvrsta vjera, da će mjerodavni faktori i u našoj državi poduzeti sve mjere, kako da se ono što povoljnije riješi za jednu i drugu stranku.

Skrb grada Zagreba za sirotinju

Kao što svake godine, tako je i ove gradski socijalni odsjek poduzeo sve korake, kako da za predstojeće velike božićne blagdane ublaži bijedu zagrebačke sirotinje, pa da joj dade bar ono što je najpotrebnije.

Socijalnom odsjeku priskočili [illegible] ove godine i naši svake hvale vrijedni trgovci, koji su medjusobno skupili lijepu svotu novaca, koja se je medju sirotinju razdijelila. Osim toga nisu na sirotinju zaboravila ni brojna naša humanitarna društva, koja su prama svojim silama i mogućnostima nastojala, da sirotinji što više pruže veselja za božićne blagdane.

Nema sumnje, da su ove akcije svake hvale vrijedne, jer čovjek je gori nego li nečovjek, kad ne zna shvatiti bijedu i neimaštinu svoga bližnjega. U cijelom kulturnom svijetu nastoji se svim mogućim lijepim načinima, da se sirotinji ublaže dani života, jer ona nije kriva da je živa, a još je manje kriva, da je ne miluje zlato novčanog izobilja.

Zato i mi oduševljeno pozdravljamo ove akcije kako socijalnog odsjeka, tako i svih humanih društava, jer u tome vidimo plemenitost srca i svu veličinu one dobre duše, koja je jedina kadra i moćna da sirotinju grije i miluje poput toplih zraka proljetnoga sunca.

Jedno je, što nam ipak daje povoda, da se kod pitanja »pomoći sirotinji« malo zadržimo, jer nam nekako izgleda, kao da sva naša humana društva na čelu sa samim gradskim socijalnim odsjekom ne shvaćaju pravo veličinu i zamašitost riječi »sirotinja«.

Što je to sirotinja? Tko se nazivlje sirotinjom?

Po shvaćanju svih gore navedenih faktora pod tim pojmom razumijevaju se danas manuelni radnici, pa se u svakoj radničkoj ženi ili djeci nekako sugestivno gleda sirotinja.

Pitamo: je li ikada itko od tih plemenitih institucija i pomislio na tako zvanu »intelektualnu sirotinju«, koje imade u svakom narodu i te koliko, a koja se ne ističe poderanim odijelima, crvenim nosovima od prevelikog alkohola, niti tovarom nepotrebne djece.

Da, imade i kod nas i koliko »intelektualaca sirotinje«, koji svojim perom mnogo doprinašaju veličini kulture i duševnoj snazi naše države, a nitko ne zna da je mnogi i mnogi od njih možda i gladan, možda da i obitelj njegova nema sve ono što bi morala imati, nema ni u ovim velikim božićnim danima!

Na žalost, baš s tim našim silnicima kulture i napretka, ponosa države i veličine njene kulturne snage, baš s tim gigantima nitko i ne vodi brige, a kamo li da se i dosjeti, da mnogi i mnogi trpi u životu svome gore od Prometeja!

Zato mi upiremo prstom na ove naše prometeje, jer su nam vrlo poznate njihove prilike, naročite one njihove obitelji, siročadi, kad ostane sama bez hranitelja.

Zato mislimo, da bi baš humanim društvima bila sveta zadaća, da vodi brigu i o našim »intelektualnim siromasima«, pa da se njih i njihove obitelji sjete u svakoj prikladi kad se zato pruži prilika.

Zato smo i napisali ovako otvoreno ovaj članak, jer nam je stalo do toga da se jedanputa razbistri pojam sirotinje i neimaštine.

Ovo se apsolutno razbistriti mora, jer će se samo na taj način moći u socijalnom smislu onako koristonosno raditi, kako to iziskuju prilike obitelji i osoba, koje su na humane institucije upućene.

Da se taj pojam razbistri, ne bi se dogodilo, da ova fukara kune vrijedno gradsko činovništvo, koje sa velikim marom i požrtvovnošću dijeli doznačene mu potpore, te da mu klevetama dobacuje sramotu: koliko su si oni strpali u džep? I dok se ovaj pojam sirotinje ne riješi, naše je mišljenje, da je najbolje nikome ništa ne dijeliti, jer je čestitije biti plemenit sa čistom savješću, nego li tudji trud i muku razdijeliti nedostojnim i nevrijednim članovima ljudskoga društva, ma se oni stoputa nazivali gradska sirotinja.

Proslava 50-godišnjice smrti A. Šenoe u hrvatskom kazalištu

»ČUVAJ SE SENJSKE RUKE«

Romantična drama u 9 slika. Po istoimenom romanu Augusta Šenoe napisao Tito Strozzi.

U subotu 12. o. mj. obavilo je hrvatsko kazalište svečanu komemoraciju Augusta Šenoe, kojom prilikom se prikazivala njegova po g. Strozziu dramatizovana pripovijest: »Čuvaj se senjske ruke«, a prije toga je prof. dr. Barac održao konferansu: »August Šenoa i zagrebačko kazalište«. Gledaliste je bilo dupkom puno.

Sama konferansa je bila svojim sadržajem puna i plastična, nu način predavnja je bio vrlo monoton i pospan, te bi je publika nesumnjivo radje čitala no slušala.

G. Barac nije nikakav konferencier, jer je previše drven i sapet u okove nesigurnosti i bojažljivosti.

Sama dramatizacija Šenoine pripovijesti jedno je nedonošće, koje nije moglo nikoga zadovoljiti.

Gdje je ta dramatizacija prama »Zlatarevu Zlatu«, »Diogenesu«, »Kletvi« i »Seljačkoj buni«!

Ni sjena!

G. Strozzi je nesumnjivo jedan od naših najinteligentnijih glumaca, koji je i napisao nekoliko kazališnih komada. Osim toga on na pozornici svladava sve moguće uloge, pa čak i pjeva u »Tri musketira«!

Also »ein Herr für alles«!

On hoće biti mali Šekspir, pa koje čudo, da se odvažio na pravi sizifov posao dramatizacije ove Šenoine pripovijesti, koja po svojoj koncepciji, po cijelom sadržaju nije podesna za kazališne daske, već bi se izvrsno dala obraditi za kinematografski prikaz, u kom bi vrvile scena za scenom, živo i vijerno, tako da ni 4 sata prikazivanja ne bi publiku ni malo umorilo.

Koje čudo onda, da su i uloge vrijednih naših glumaca ispale tako blijedo, da, često vrlo komično!

Luciju, majku kneza Posedarića kreirala je slavna naša tragetkinja gdja Ružička Strozzi u znak pieteta prema velikom pokojniku.

To je bila dubokim umjetničkim shvaćanjem prikazana uloga, i svakome, koji nije tu vidio našu tragetkinju, može doista biti žao.

Gosp. Dujšin nam je prikazao senjskog biskupa de Dominusa, i ovaj jedini dramatični lik u cijeloj drami nije mogao biti onako obradjen, kako bi morao, jer bi se izgubilo u efektu na Uskocima.

Kapetan Barbo g. Grünhuta bio je više komična nego li vojnička figura, a njegove grožnje, kako će se osvetiti Rabati kao zavodniku njegove sestre sličile su onoj: kad ih ni, držimo se, a kad dojdu, bižmo!

Ova uloga nije za g. Grünhuta, i šteta, da ga se njome umara.

Vrlo komična figura bio je g. Jovanović kao vojvoda Orlović. Jadnih li Uskoka s tako plahim i pljašljivim vojvodama, koji viču tako, da ti se čine kao čovjek, koji se dere iz straha!

Vrlo je dobra bila interpretacija g. Afrića kao redovnika Cipriana, pa je i na otvorenoj pozornici bio burno pozdravljan.

G. Nušić kao vojvoda Milovčić činio je više dojam kakove babe narikače, i ova mu uloga — uz svu izvrsnu masku — nikako ne pristaje.

Uloga generala Rabate ležala je u rukama g. Grkovića.

Koje li ironije gledati na pozornici ovog Rabatu, kukavicu, plašljivca, nevojnika, pravog pajacla medju svojim vojnicima; i onog energičnog vojnika, krvopiju bez tračka samilosti i grižnje savjesti, kako ga je prikazao u svom djelu Šenoa!

U ovoj se ulozi obrukao kako autor, tako i interpretant. Neoprostiva pogriješka.

Od mladjih naših umjetnica istakle su se gdjice Kraljeva kao Dume i Dragumanova kao Klara.

Sve u svemu, ova je dramatizacija vrijedna pohvale radi silnog mara i truda, koga je u nju uložio g. Strozzi, ali sama po sebi je posve neuspjela, pa uz završne riječi vojvode Milovčića »Čuvaj se senjske ruke«, kao da je gledalište dahnulo: i ovakove dramatizacije!

L.

Najnovije vrijednosti za vidjeti u Zagrebu

GRADSKA KAVANA. U drugom djelu palače gradske štedionice na Jelačićevom trgu otvorena je prošlog tjedna i kavana, koja nosi blistavo ime »Gradska kavana«. Čujemo, da je to nešto upravo pompoznoga, što će morati zadiviti ne samo svakog Zagrebčana već i samog stranca koji slučajem u tu kavanu dođe.

O toj kavani mi pobliže ne znamo da pišemo, jer nijesmo imali čast biti pozvani na otvorenje, a kako sami od sebe nismo baš nikakvi posjetioci kavana, to je nijesmo ni posjetili.

*

CAPITOL KINO. Tamo, gdje se nekad na Preradovićevom trgu nalazio Metropol kino, stari i gotovo historijski, osnovan je sada jedan od najmodernijih kina Zagreba pod imeno Capitol. Osobito, što se mora istaknuti, akustika u tom kinu je tako savršeno izrađena po poznatom bečkom stručnjaku Mannu, kako je ne nalazimo ni u jednome Zagrebačkome kinu, ma da neki posjeduju istu aparaturu kao i Capitol.

Capitol je vlasništvo »AVALA« filmskog posudbenog zavoda, te se tom zavodu mora čestitati, da nije štedilo ni novca ni truda, kako da Zagreb ukrasi ovakvom doista lijepom kinematografskom atrakcijom.

*

KOHEK IVAN, naš sugrađanin i poznati trgovac otvorio je u Ilici broj 2 i Pod zidom, baš na uglu ulaza u Novu Tržnicu naših piljara krasne podružnice koje se odlikuju ne samo punoćom razne robe, već i ukusom samoga uređenja.

Ugodno je, kad možemo konstatirati, kako se naš trgovac svojim vlastitim marom i ambicijom ovako lijepo podigne, kako se podigao naš vrijedni g. Kohek.

*

MLINEK I ŠLEGER, dva su imena vrijednih naših mesarskih obrtnika, koji su u svojoj kući u Masarykovoj ulici broj 16 otvorili jednu od najhigijenskije uređenih mesnica sa velikim hladionicama, koje se nalaze u podrumskim prostorijama, a uređene su najmodernijim aparatima za hlađenje mesa.

Gledati te hladione, znači upravo uživati u napretku tehnike, koja je ovdje stvorila sve, što je najmodernije i najljepše.

Nema sumnje, da je vrlo zanimivo ove prostorije pogledati.

*

NOVA TRŽNICA uz gradsku tržnicu na Dolcu otvorena je na prolazu palače dr. Arko i dr. Herzog Nova tržnica u kojoj su se smjestili naši piljari, te je svojim stolovima, gdje prodavaju razno povrće tako ukusno uredili, da je prava milina u njoj boraviti, zato svakom preporučamo da si prijatelja iz provincije ili stranca povede tamo, kako da i on imade užitak gledati, što sve mogu naši domaći ljudi iz ničesa da stvore.

SVEGA PO MALO

SRETAN BOŽIĆ želimo svim svojim pretplatnicima, čitateljima i prijateljima.

Uredništvo i uprava »Čujmo«

PRENOS VRŠENJA KRALJEVSKE VLASTI. Ovih je dana službeno javljen ukaz, kojim se vršenje kraljevske vlasti prenosi na Ministarski savjet za vrijeme odsuća Nj. Veličanstva u inostranstvu.

PROSLAVA AUGUSTA ŠENOE. Povodom 50-godišnjice smrti A. Šenae, Zagreb se odužio uspomeni velikog hrvatskog pjesnika, te se u velikom kazalištu prikazivala dramatizacija njegove »Čuvaj se senjske ruke« a u Malom kazalištu priča u 4 slike »Postolar i vrag«.

U nedjelju u jutro davane su zadušnice u crkvi sv. Marka i u kapelici na Mirogoju, gdje su na njegov grob položili lovor vijenac braća »Hrv. Zmaja«.

Najveličanstvenija svečanost se održala u Hrv. glazbenom zavodu, gdje je bila priredjena matineja »Matice Hrvatske« i »Društva hrvatskih književnika«.

Predsjednik »Matice Hrvatske« zanosnim se riječima sjetio Šenoe kao oduševljenog Hrvata i bogodanog pjesnika, a dr. Andrić prikazao je Šenou kao dramaturga i njegovu važnost za hrvatsko kazalište, iz kojega je protjerao Nijemce i stvorio iz njega zbilja kazalište sa hrvatskim repertoirom.

Iza g. dra. Andrića govorili su još g. dr. Ljubomir Marković o »Slavki« Augusta Šenoe, g. dr. Ivan Esih o značenju Šenoinu u hrvatskoj i slovenskoj književnosti. Umjetnički dio proslave izveli su odlično gudalački kvartet, zatim g. Nikola Sterle, g. Dubravko Dujšin i Hrvatsko pjevačko društvo »Sloboda«.

KAKO TUDJINCI IZRABLJUJU DOMAĆE SILE? U Zagrebu se nalazi već više godina jedna firma, koja imade glavno sjedište u inozemstvu, a ovdje je kao neka podružnica, kojoj na čelu stoji naš čovjek, ali de facto glavno je šef tudjinac, za koga se ne zna na koji na.in imade boravak u Zagrebu.

Ta je firma imala svojevremeno zaposlen brojni personal. Bilo je činovnika, koji su i preko 8 godina u firmi radili, dok nije došla redukcija, pa su sve ove naravno skupe sile ekspedirali — osim neke iznimke — a zamijenili ih početnim silama, koje plaćaju sa par sto dinara mjesečno.

I ova raja sada tegli ko marva.

Tu se ne pazi ni na petak ni svetak, a o kakovim uredovnim satovima nema ni govora.

Mi znamo, da Inspekcija rada savjesno vrši svoju dužnost i pazi, da se radne sile ne izrabljuju, ali ona nije kriva da ne dodje na sve i ne intervenira.

Sve ovakove slučajeve valjalo bi joj prijaviti, što mi evo javno činimo, tim prije, što joj je adresa te firme dobro poznata.

U interesu zaštite radnih, osobito mladjanih sila, kao i proti izrabljivanju naše djece po dotepenim tudjincima, ovo iznašamo na javu.

NEŠTO RADI RAZJAŠENJENJA. Na prošloj skupštini zagrebačkih stanara, kao i u drugim raznim zgodama, gdje istupa društvo udovica, obično kao glavna govornica fungira gdja. Miškulin, pa se mnogi naši čitatelji interesiraju, je li to možda supruga poznatog zagrebačkog odvjetnika dra. Miškulina Mile?

Ovim javljamo, da je ta govornica, gdja. Miškulin, jedna udova, a da se supruga odvjetnika dra. Miškulina bavi svojim kućnim poslovima i majčinim brigama oko uzgoja svoje djece, pa nema vremena ni potrebe, da se u društvu udovica ističe dok joj je muž zdrav i živ.

IZLOŽBA JOZE BUŽANA. U salonu Ullrich priredio je poznati naš umjetnik g. Joso Bužan svoju izložbu, koja je svojom originalnošću pobudila u Zagrebu opću pozornost, tako da je posjet izložbe bio vrlo brojan, a i prodja je bila — u današnjim prilikama — dobra.

I ovoga puta iznio je Bužan nekoliko vrlo originalnih i zanimivih tipova naših okolišnih seljaka, pa razne tipove i scene iz života cigana, tog neisušnog vrela stvaranja Jose Bužana.

Ne ćemo isticati pojedine slike, jer bi morali sve spomenuti, pošto je svaka zaslužila samo pohvalu i priznanje, što služi na čast našem Josi a na ponos našoj slikarskoj umjetnosti.

OSNUTAK NOVE POLITIČKE STRANKE. Klub narodnih poslanika u Beogradu donio je zaključak, da se osnuje nova politička stranka, u koju treba da se pozovu na saradnju svi oni elementi, koji su iskreno i odano suradjivali u našem državnom životu počam od 6. januara 1929.

Nova stranka dobila je privremeno do kongresa stranke ime: »Jugoslavenska radikalno-seljačka demokratija«. Preko božićnih blagdana upotrebiti će svi narodni poslanici svoje slobodno vrijeme medju narodom radi organizovanja ove nove Jugoslavenske stranke.

CAGARIĆEV NAGIBIV STALAK ZA BAČVE. Naš sugradjanin g. Ivan Cagarić došao je na sretnu misao, da izumi stalak za bačve, koji se dade prama potrebi nagibati, aako da i najveću bačvu može nagnuti samo jedan čovjek, a da se kod toga vino ne pomuti.

Posve naravno, da je ovaj izum naišao na veliki interes medju vinogradarima i gostioničarima ne samo iz naših krajeva, već i medju onim iz inostranstva, gdje je ovaj izum patentiran.

Našem sugradjanu čestitamo na ovom lijepom i praktičnom izumu, koji se naručuje kod njega u Maksimirskoj cesti br. 51.

Sveta noć

O, koli pradavno bješe,
Pismena prastarih knjiga
Istinom svojom nas tješe
Ko znaci božjih žiga.

Tišine 'sred jedne noći
I božje s' ispuni slovo,
Božjim Djetetom doći
Imalo doba je novo.

A sviet Ga čežnjom je čeko
Ko mislio, s neba će pasti
Sve zviezde gor' predaleko
A zemlja rajem procvasti.

I slovo svake MU rieči
I djelo svakog MU čina
Slušo i gledo, prem sreći
Ne vinu sa svog se kina.

A ljudstvu sebe je dao
Svome da Ocu ugodi,
Sam Život i Put se zvao
Istina, koja se rodi.

I svete za noći sada
Nek' pita ljudstvo se cielo;
Da l' Mu se, da li i kada
Oduži bar koje za djelo?

Da l' ljubavi stablo procvate
U petero zemljinih kraja,
Da l' na njem se plodovi zlâte
Da l' zemlja je dostojna raja?

Pitajmo, dajmo si ruke
Prije no zlo nam što bane,
Bratstvo da nade sve puke,
Ljubav mu jednoć nek grane.

Čovještva bud'mo si svjesni,
Zlodusi nek' nas ne kolju,
Sadašnjosti ne bud'mo pljesni,
Budućnost čekajmo bolju.

Dragutin Oršanić ml.

Javna izjava

Člankom »Iz zanimive koresp. zagrebačkog ljekarnika Bartulića« nisam imao nakane vredjati privv. tužitelja Šiletića Matiju i drugove, jer u tom članku nisam ni iznio nikakvih svojih tvrdnja, već sam samo citirao jedno pismo apotekara Bartulića. Žao mi je, što je taj članak objavljen tako, da su se tužitelji opravdano mogli smatrati povrijedjenim u svojoj časti, a žao mi je tim više, što mi je dobro poznato, da tvrdnje Bartulićeve o tužiocima nikako ne odgovaraju istini.

Urednik Oršanić

Irma Polak i hrvatsko narodno kazalište

(Pred grobom nakon suza i uzdaha.

Nestalo je našeg operetnog slavuljka; nestalo zadnje od stare garde naše operete; nestalo je i dramske umjetnice — nema više Irme Polak.

Da, još smo je kanda jučer slušali . . . Veselili se, i da ćemo je opet gledati u »Graničarima« i »Dobroj Vili«, a kad tamo, gle, dasmo lijes njen položen u hladni i nepovratni grob . . .

Medju plejadama naših pozorišnih velikana nova je »zvijezda« zasjala, koja će svojim sjajem u našim dušama uvijek žariti trajnu spomen i zahvalnu poštu na ove naše velike i besmrtne umjetnike.

Irma Polak je bila rodjena umjetnica, te je nesumnjivo već kod poroda Thalija nju izabrala medju slovenskim deklicama svojom svećenicom, koja joj je savjesno, zanosno i zdušno na bratskom hrvatskom kazalištu služila kroz 30 godina.

Kroz 30 godina podržavala je vatru umjetnosti; kroz 30 godina bila je Vestalinka Thalije . . .

I sahranismo je suzama, uzdisajima, toplim riječima i teškom tugom... Sahranismo bolju, dubokom bolju, a kazalište, hrvatsko kazalište, kojemu je 30 godina služila, ono je istog dana igralo bezbrižno . . . igralo baš onaj komad, u kom je pokojnica imala kao Karolina istupiti . . .

Koje li ironije!

A zašto?

Jer bi blagajna kazališta izgubila 10 do 12 tisuća dinara.

A zar Polakica nije kroz 30 godina donijela kazališnoj blagajni više od sto puta toliko tisuća?

Koje li ironije!

Slava, vječna slava i spomen našoj »zlatnoj Polakici«.

Pošta u staro vrijeme

Nema sumnje da je pošta danas jedna od najjačih institucija, koje su u svijetu osnovane. Pogotovo danas u vijeku radija, aeroplana i brzih vlakova, to je jedna velebna institucija, koja doprinaša najveći dio napretku čovječanstva. Zato držimo, da ne će biti zgorega, ako sa nekoliko riječi spomenemo poštanski život u starom i najstarijem vremenu.

Grčki povjesničar Herodot saopćuje, da je prvi posao Faraona svakoga dana bi otaj, da si je dao pročitati sve listove koji su dolazili iz raznih krajeva njegove velike države. Time je nesumnjivo dokazano, da je već u starom egipatskom carstvu bila uvedena neka vrsta pošte. To konačno dokazuju i razni papirusi koji potječu iz god. 1400 prije Krista. Faraoni su u ono doba obdržavali pismene veze sa babilonskim vladarima. Izmjena pisama nosila je više manje familijarni ili privatni karakter.

Posve naravno da o kakovoj pošti u današnjem smislu riječi nije u Egiptu moglo biti ni govora. Kralj babilonski ako je trebao da primi kakovu vijest, od vladara u Tebama, to je moglo biti samo kroz posebnog vlasnika. Na ovaj isti način stajali su u međusobnoj pismenoj vezi i knezovi, veliki svećenici i odličnici zemlje. Široki narodni slojevi bili su posve isključeni od kakovog medjusobnog saobraćaja.

U starom perzijskom carstvu je organizacija pošte već znatno pokročila. Perzijski satrapi podigli su u cijeloj državi tornjiće, koji su jedan od drugoga bili u toliko udaljeni u koliko je ljudski glas mogao doprijeti od jednoga do drugoga. U tim tornjićima nalazile se danju i noću straže, koje se medjusobno mogle sporazumljivati. Na ovaj način mogle su iz najudaljenijih krajeva širokog carstva dolaziti razne vijesti u rezidenciju perzijskog vladara. Kralj Cirus je upotpunio poštanski saobraćaj time, da je uveo brzoteče, koji su bili smješteni duž najvažnijih cesta, i uvijek bili spremni na trčanje. Njih se je zvalo »kraljeve noge«.

Tvorac staro-perzijske pošte bio je kralj Darije I. On je uredio mnoge poštanske stanice koje su bile medjusobno vezane konjima: vijest je od jedne postaje do druge nosio jahač i predavao je dalje.

U Kini je mnogo stoljeća prije Isusa bila osnovana takodjer neka vrsta pošte, koja je u glavnom vrlo sličila onoj staroj perzijskoj.

U staroj Grčki bili su poznati tako zvani dnevni trkači, koji su prama pisanju tadašnjih kroničara znali u jednom danu prevaliti i do 270 km.

Najbolje je bila uredjena pošta u starom Rimu.

Ime pošta nalazilo je od latinske riječi »posita«. Julio Cezar uspostavio je na najvažnijim tačkama posebne postaje u kojima su okonjeni legionaši stajali uvijek spremni za nositi vijesti. Te se postaje nazivale »Posita«, a jahač se zvao »eguites positi«.

Kako svi znakovi govore, kolijevka pošte u modernom smislu nije Evropa već Japan.

Još u najstarija vremena na početku japanske kulture mogao je svaki gradjanin uz stanovitu odštetu po

zato stanovitim zastupnicima, odaslati svoje vijesti kuda je htio. Japanski poštari nisu išli sami već obično bijahu dvojica. To je bilo radi toga ako bi putem bili po razbojnicima napadnuti da jedan barem spasi poštu. U starom Japanu nosili su poštari pisma u crnoj drvenoj škrinjici koja je bila pričvršćena na dugačku motku. Uza se su imali obično zvono, pa su zvonili putem da im se ljudi ugnu, kako bi što prije proslijedili svome cilju. Osobito je pošta bila razvijena u Americi medju kulturnim narodima Asketa i Inka.

Oršanić-Likotinović:

Zadnji cjelov

1.

Mala Fifi tako su je općenito zvali, a zvala se Anica, bila je dražesno djevojče od kojih 18 godina, koja je sebi zasluživala već svoj kruh kao laborantica u laboratoriju prof. Kozmeckog, poznatog istraživača raznih bakcila. Sa čednom zaslužbom, koju je tamo dobivala, uzdržavala je sebe i staricu majku, koja je ostala udova iza svog supruga inžinira Lunića.

»Fifi« je bila upravo zlatno djevojče, ponos i sva radost svoje majke, koja je iza smrti svog muža ostala upravo ne samo bez svega, već se nije mogla ni maknuti iz sobe, jer ju je teški ichias prikovao uz dom tako, da joj je sva nada i potpora bila njezina Fifi.

Djevojče se dnevno dizalo već ranom zorom, skuhalo kavu sebi i majci, pospremila sobu — ta stan se i sastojao samo od sobe i kuhinje — koliko se na brzu ruku pospremiti dalo, poljubila nježno sretnu majčicu i otišlo na posao.

Prof. Kozmecky bio je sa svojom pomoćnicom vrlo zadovoljan, jer ovako marljive, poslušne, savjesne i tačne laborantice nije još imao.

U velikoj sobi nalazilo se nekoliko malih ormara u kojima su bile pohranjene staklenke sa raznim bakcilima, koje je profesor trebao u naučne svrhe.

Koliko je u tim staklenkama ležalo zlato vrijednosti toliko je bilo i strahota pošasti, koje bi uništile cijeli grad da ih se kojim slučajem oslobodilo onih staklenih stijena.

Zato je prof. Kozmecky ljubomorno čuvao te pretince s tim staklenkama, i nitko nije imao pristupa u prostorije, gdje se one nalazile, osim njega samoga i male Anice, koja je stekla potpuno povjerenje starog profesora.

Medju brojnim slušačima, medicinarima, koji su dolazili profesoru na predavanja, nalazio se i Ilija Vilinov, kandidat medicine.

Izmedju njega i male Fifi stali su se u početku buditi neki još neizraziti, ali vrlo nježni i zamamni osjećaji, koji su bivali iz dana u dan sve nježniji, izrazitiji i žarči, dok oboje konačno ne uvidje, da jedno bez drugog ne može biti — da je jedno u drugo do ludila zaljubljeno.

Vilinov je bio vrlo pristao mladić tamo negdje iz Bugarske, pa je maloj Fifi mnogo govorio o svom gospodarstvu i bogatstvu, koga će po očevoj smrti naslijediti.

Majka Anice, gdja. Lunić dozvolila je Vilinovu, da ih tu i tamo posjeti, nu nikako mu nije bila osobito sklona.

Majčino je srce kao barometar i ovaj pogadja vrijeme, a ono sluti budućnost...

— Reci, zlato — jedne će večeri, kad su bile same, zabrinuta majka svojoj kćerci — imaš li ti potpunu vjeru u Iliju?

— Ah, majčice, veselo će djevojče, ta zar on nije sama nježnost i ljubav? Zar mu oči ne pjevaju u svom žaru divnu pjesmu ljubavi i vjernosti? Zar ono njegovo lice nije jasni izraz njegove čestite duše? Ta on samo čeka, dok položi doktorat — a moraš znati da je jedan od vrlo dobrih djaka — pa da me zaprosi, uredi svoje poslove u Bugarskoj i da se vjenčamo! To je naš, ne, to je njegov plan, na koji sam ja pristala. Majčice, jedina i slatka, ne boj se za tvoje mezimče, ono nije više nezrelo dijete.

— Da, da, lijepo zboriš, zabrinuto će majka, ali ne zaboravi, da ono, što je daleko, nije na dohvatu tako, kao ono, što je uz nas.

— Ja vjerujem u Tebe. Ali, dijete moje... danas muškarci... hm, hm... nisu to više, košto bješe tvoj pokojni otac...

Ah, majčice, tužno će Fifi, ti ne voliš Iliju!?

— Voljeti i vjerovati velika je razlika, dobaci jetko majka.

Ovakovi i slični razgovori vodili se češće izmedju majke i kćerke, pa bi redovno ostali sa dvojakim utiskom Srce djevojčino bilo je napunjeno gorčinom i bolju, a ono majčino zloslutnjom i nepovjerenjem...

Što da čini? Kako da razbije majčino nepovjerenje, pitala se očajna djevojka. Zar da s Vilnovom posve prekine?

Ah, sve, sve, samo to ne, jeknulo j edjevojčinom dušom, i ona se duboko zamislila.

2.

U lijepo uredjenoj sobi na drugom spratu sa posebnim ulazom, smjestio se cand. med. Ilija Vilinov.

Od svojih kolega živio je dosta povučeno, tek je jedan jedini bio, koga je smatrao dragim drugom, kome se je često i povjerovao, čak i neke intimnije stvari, koje je inače pred drugima znao pomno kriti. To je bio Aleksije Stanjin, porijetlom Rus, s kojim se je Vilinov tako sprijateljio.

Jedne večeri sjedila su oba prijatelja udobno u naslonjačima okruženi dimom bugarskog duhana a krijepeći se šalicom dobrog čaja.

Nakon dulje stanke, koja je nastala očito iza povjerljivijeg razgovora, Stanjin će otvoreno:

— Ti je dakle ozbiljno kaniš uzeti?

— Kanim.

— A jesi li sve dobro promislio?

— Što da se tude misli?

— Ona je sirota, ništa nema do ono par prnja na sebi. Što će tvoji kod kuće? Ne snuje li otac možda što drugo?

— Bar mi za sada nije ništa poznato, suho će Vilinov.

— Ma reci, najednom će naglo, reci mi ko bratu otvoreno: zar nije zlatna, skromna, čestita i upravo opčarana svim vrlinama mozga i duše? Nije li pravi antipod svojih vršnjakinja, kojima se možeš poigravati kao da su lake lopte — — poigravali svagdje — pa i u svom stanu!

— A ona? Ima li ravne ovakovoj čednosti i krijeposti? Zar bi ja imao uopće obraza da je pozovem k sebi?

(Svršit će se)

Kupujmo domaći proizvod! Kupujmo domaći proizvod!

Najhigijenskije uredjena mesarsko-kobasičarska radnja u državi

Nalazi se u vlastitoj kući Masarykova 16. **Mlinek i Šlegr**

Franjo Sollar

Trgovina željezom i željeznom robom kućnim i gospodarskim potrebštinama na velko i malo

Utemeljeno god. 1956

Ilica br. 16 **Zagreb** Telef. 32-91

DUNAV

osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu prima uz najpovoljnije uvjete

sve vrsti životnih osiguranja, nadalje osiguranja protiv štete od požara, gromova kao i one uslijed eksplozije, provalne krađe, tuće, loma stakla i strojeva, šteta uslijed nezgoda. Osiguranje automobila protiv svih opasnosti Informacije daje na zahtjev CENTRALA U ZAGREBU, kao i podružnice u Ljubljani, Osijeku, Novomsadu, Bečkerečketu, Beog adu, Sarajevu i Spitu.

Najveća skladišta prvorazrednih engleskih tkanina preporuča

Turner & Pešić

Zagreb Ilica 9. Tel. 20-49

Ivan Resnik

mesnica

prodaja suhomesnate robe

Masarykova ulica broj 10.

Staklana

Trgovina stakleno i porculanske robe

Martin Kožuh

Zagreb

Draškovićeva 7. (u blizini Zagreb Burze)

Telefon broj 71-16,

Oblasno dozvoljena rasprodaja

Hrv. industrije stakla

G. Karal i drug - Zagreb

Ilica broj 5

omogućuje Vam nabavu porculanskih predmeta za

jelo, čaj, kavu, moka

i raznih staklenih predmeta od jednostavne do luksuzne izradbe uz

Vrlo jeftine cijene

Prvorazredna šibenička ! VINA !

Crno Din 10·-, Opolo Din 10·-, Bijelo D. 10·-, maraštino D 35·- rakija tropica Din 35·— Preko ulice pet litara popust.

Ugao Dalmatinske i Frankopanske ulice

Preporuča se i želi sretan Božić

Stipo Trlaja, vlastnik

„Sretan Božić“ ! želi svojim cijenjenim mušterijama, gostima, prijateljima i znancima:

Croatia-kino
Telefon 83-10 Ilica 31

Europa-kino
Telefon 60-80

Capitol-kino
Tel. 58-87
Avala film
Telefon 60-71

MUSIC-HALL
kino kazalište
Telefon 28-29

AROMA
poduzeće za trgovinu mirodija
Amalija Pavlić
Telefon 63-70 Ribnjak 2

STAUDUAR pl. ZVONIMIR
limar i uvadjač vodovoda
Telefon 29-71 Nova Ves 44

STANEV MARINOV
vrtlar

KAVANA »JADRAN«
Ivanuš
Telefon 20-15 Ilica 55

BETLHEIM PAVAO
trgovina odijela
Telefon 39-01 Ilica 34

Mljekarstvo Horvatić
Ujedno preporuča za svetke svoj na daleko poznati
maslac i trapisni sir
Ilica 69 Telefon 23-32

GOSTIONA »TRIGLAV«
Zwerger Franjo, vlasnik
Mesnička ulica 6

RAČIĆ ANDRIJA
pokrivački obrtnik
Telefon 51-97 Vodovodna 3

MANN
veleprodaja malinovog soka
Telefon 34-86 Nova Ves 2

HUPERT FRANJO
trgovina mješovite robe
Tel. 47-45 Tratinska cesta 51

ZRNEC ANTUN
mesarski obrtnik
Tel. 64-93 Draškovićeva 60

LANDSKY RUDOLF
pekarski obrtnik
Ilica 154

SOBOSLIKARSKO
I LIČILARSKO DRUŠTVO
Tel. 63-45 Draškovićeva 58

URBIĆ ANTUN
skladište gradjev. materijala
Tel. 57-24 Maksimirska c. 114

M. MATKO
mesarski obrtnik

Svratište i restauracija
»KAPTOL«
J. Hranilović, vlasnik
Tel. 21-89 Vlaška ulica 9

HORVATIĆ OSKAR
urar
Bakačeva ulica 10

Milan Stojčić
trgovina speceraja, delikatesa, južnog voća i vina
Dnevno svježe pržena kava.
Tel. 40-06 Mesnička ulica 19

SKUŠIĆ MAKSO
restaurater i trgovac
Tel. 63-50 Ljubljanska ulica

KROK NIKOLA
tvornica poslastica
Tel. 40-30 Vlaška ulica 63

GUTEŠA ILIJA
trgovina mirodijom i prekomorskom robom
Telefon 40-30 Vlaška ul. 63

HAMEL D.
bravarska radiona
Telefon 42-62 Medulićeva 25

Mokrović Milan
mesnica, kobasičarna i trgovina divljači
Jelačićev trg 4 Primorska 10

KAVANA »CORSO«
Lauš
Telefon 52-36 Ilica 25

RESTAURACIJA ZVONIMIR
Zorčić Vjekoslav, vlasnik
Tel. 45-68 Petrinjska ulica 2

KAVANA »ZAGREB«
Lujza ud. Lang
Tel. 31-67 Zrinjevac

»ILIČKI PODRUM«
gostiona
Handler, Ilica 109

DROBAC M.
trgovina specerajske i delikatesne robe
Telefon 26-39 Gundulićeva 17

KAVANA KAZALIŠNA
Ljubica Teodorović
Telefon 26-10

ZEBIĆ IVAN
svratište »Jadran«
Telefon 45-08 Vlaška ul. 50

BEDENKO ALBIN
mesarski obrtnik
Dolac 1

SPIZ IVAN
trgovina nožarske robe iz Solingena
Bakačeva ul. 3

EVROPA
Kaffe-restaurant
Ilica 31 Samostanska 20
VLASNIK: HUBENY

NARODNA KAVANA
Gjorgjićeva ulica 5

BRAUNER ARNOLD
fotograf
Tel. 27-25 Frankopanska 11

Prva hrvatska tvornica soda vode z. m.
Antun Beljan
Telef 40-47. Zagreb Vlaška 94A
Proizvodi prvorazrednu sodu te najbolje bezalkoholno piće
»LIMETA«

BROZ STJEPAN
trgovina mješovitom robom
Telefon 45-11 Nova Ves 92

KAVANA »ASTORIA«
Adolf Pick
Telefon 49-85

ANA I BOŽIDAR REPUŠ
gostiona k »Savskom mostu«
Savska cesta 104

KRALJIĆ pl. MIRKO
zubotehnički laboratorij
Frankova ul. 2

KOLONIALE
hrvatsko trgovačko d. d.
Tel. 20-25 i 20-26 Ilica 73

ŠEPAT STJEPAN
mesarski obrtnik
Ilica 208

RESTAURACIJA GAJ
Milan Vimpošek, restaurater
Telefon 76-82

SVOBODA T.
trgovina cvijeća
Telefon 60-27 Ilica 37

KELEMEN PAVAO
stolar
Telefon 61-81 Nova Ves

Staklana GJURO MEDVED
Telefon 27-17 Frankopanska 11

NOVA PIVANA
Telefon 51-39 Draškovićeva 24

RESTAURACIJA »KOLO«
Lukić, restaurater

GROSSO JOSIP
trgovina delikatesa i prekomorske robe
Telefon 32-63 Marovska ul. 3

ŽGANJER F. A.
trgovina špecerajem i delikatesnom robom
Telefon 30-57 Kaptol 1

GOSTIONA ZAGORCU
Mirko Planinšak
Telefon 58-53 Petrova ul. 21

»ALBATROS«
praona rublja
Vlaška ul. 62 — Vlaška ul. 8
Telefon 49-78

GJURMANIĆ (prije Kužnar)
pekarna
Telefon 54-63 Prilaz 39

MARTIN BEDNJANEC
gostiona »Orlu«
Telef. 25-33 Frankopanska 13

KAVANA »CROATIA«
vlasnik Josip Pichler
Telefon 42-27

TVORNICA SODA VODE
I. hrvat. kavanarska i krčmarska
Telefon 36-31 Ljubljanska ul. 5

JABMRES STJEPAN
trgovina drva i uglja
Telefon 35-81 Šenoina 11

„Sretan Božić“!

želi svojim cijenjenim mušterijama, gostima, prijateljima i znancima:

Gradjanska tvornica soda vode
Vlasnik: Josip Krčelić
Maksimirska cesta 11
Telefon 66-14

Drag. Reich
kemička čistiona i bojadisaona odijela
Bakačeva 20
Telefon 39-21 i 39-22

K. Rabus i sin
TVORNICA SUHOMESNATE ROBE

Olimp-kino
Telefon 64-23

BANJEGLAV ZORA I BRANKO
trgovina mješ. robe i žest. pića
Bakačeva 9. Telef. 68-50

DOLJANSKI OTMAR
gostiona
Pod Zidom 6 Telef. 71-36

ŠPELETIĆ L.
Praška ul. 8. Telefon 70-44

STARY V. I DRUG k. d.
Vlaška ul. 95 Telefon 40-33

LISAC DRAGUTIN
trgovina špeceraja i delikatesa
Bakačeva ul. 4 — Telefon 51-56

RESTAURACIJA JANJE
Nikolićeva ul. 7 Telef. 61-27

CITY-BAR
Jurišićeva ul. 18. — Telef. 38-12

UREDNIŠTVO I UPRAVA »ČUJMO«

Elektrotehničko poduzeće
Švarc i drug
Zagreb
Preradovićeva ulica 1
Telefon 35-07

Lusteri počam od Din 260·— ampeli, električna gladila „Elektra - Bregenz“ s 5-godišnjom garancijom i t. d. uz najjeftinije cijene.

KOHEK IVAN
Veletrgovina kolonijalne robe jesen. plodina
Nikolićeva ul. 9 Telefon 35-54
Pogružnice: Ilica broj 2. — Pod zidom broj 9.

Trgovina specerajske i kolonijalne robe
Ivan Penić d. d. Zagreb
Vodeće poduzeće ove struke.

RESTAURACIJA
GRADSKI PODRUM
Palača Gradske Štedionice — Jelačićev trg
Najeleganinija restauracija grada Zagreba, - renomirana dobra kuhinja, - prvorazredna domaća i strana vina.
DNEVNO KONCERAT! — Cijene umjerene! — Prekrasno uredjen ljetni vrt!

Staklana
R. Pasarić
Zagreb
Ilica broj 37. — Telefon 56-13
Podružnica Jurišićeva 26. Telef. 74-42

Porculanske i staklene garnitu e, svijetiljke, ogledala, okvire za slike i ustaklivanje prozora. — Najbolje boce za ukuhavanje voća Weck. — Umjetna rezbarija na staklu. — Najpovoljnije nabavno vrelo.

Gradska štedionica
općine slobodnog i kraljevskog glavnog grada Zagreba
Jelačićev trg 20 (Vlastita palača) Jelačićev trg 20
ULOŠCI PREKO Din 475,000.000·—
Obavlja najkulantnije sve burzovne kao i ostale bankovne poslove. Eskomptira mjenice, iznajmljuje sigurnosne preiince (Safe-depot).
Za sve obaveze napose za uloške jamči općina grada Zagreba.

„Silvaflor“
Krema za dan i noć 10 Din
Sapun 7.50 Din
Puder
francuski puder bez žive velika kutija 15·—, mala Din 7·—
Eau de Cologne
su najsavršenija sredstva za njegu lica i ruku
Mr. Ph. **Dragutin Belezna**
Zagreb, Maksimirska 7

Gdje se dobije u Zagrebu samo naravno viško vino?
(Kr. enološka stanica u Zagrebu na temelju staničke analize i ocjene stručnog odbora pod br. (233) 101 našlo je da vinu g. Vodanovića nema prigovora).
pa se prema tome pravo i naravno viško vino dobiva u Zagrebu samo kod **Vodanovića** Ilica 36.
CIJENE VINA: Bijelo Din 10, Crno Din 8, Opolo Din 10. Za blagane Božića i Novog Ljeta snizio sam cijenu novom sletkom vinu (carnjenak) od Din 15 na Din 12 *za prodaju preko ulice.*
TOČI SE JOŠ pravi naravni *proseko* iz suhog groždja (crni i bijeli) i naravna *tropovica* 90% jakosti. Preporuča se
Vodanović Ante Ilica 76

Osnovana 1907 Osnovana 1907
Gradska električna centrala
u Zagrebu
Imadu svoj vlastiti instalacioni ured sa 40 stručnih sila
Zaposluje 239 radnih sila
Izvadja savjesno i kulantno sve vrsti električnih instalacija

G. DRAŽENOVIĆ
ZAGREB
Maksimirska cesta c. 51
Telefonski broj 76-85
Trgovina željeza, boja, četaka i užarske robe. Na zalihi se uvijek nalaze kose, kao i ostala željezna roba, čavli, srpovi, motike, lanci, brusevi za kose, peći, šlednjaci, okovi za kuću, razni alat, kao i sve vrsti suhe i uljene boje, firnis, terpentin, sikativ, razni lakovi, te četke, kistovi itd. itd.

„Remigton“ pisaće strojeve - Generalno zastupstvo za Jugoslaviju: „Matador“ ZAGREB, Ilica 5, Oktogon

VINICKY D. D.
za promet i konfekciju krzna
Najveće skladište svih krznenih potrepština na veliko.
Zagreb, Ilica 35

Dokosnih [illegible] tih boja
Weinberger i drug
Veletrgovina
četkarske i materijalne robe
Ilica br. 40. Telef. 3672

Najukusniji darovi za Božić i Novu Godinu!
IZ KOŽE: kalendari, lisnice, kutije itd.
IZ PORCULANA: Nipesi, vaze, statue, tanjurići itd.
IZ STAKLA: brušeni ukrasni sitni predmeti.
KNJIGE ilustrovane i u koži vezane u svim cijenama.
Najveći izbor. Najjeftinije cijene.
Knjižara i papirnica
St. Kugli,
Zagreb, Ilica br. 30

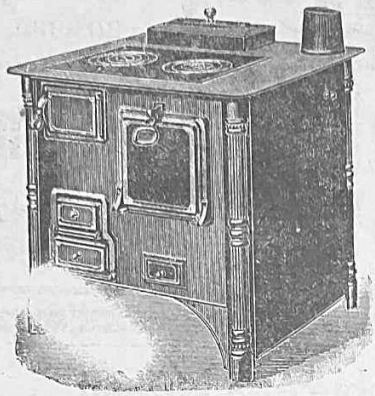

Štednjaci i peći
trajno žarne!
Predpećnjake
Cijevi
Na povoljnije u željezniarii
Mervar i Hodniković
Zagreb
Jelačićev trg 18

Najbolje sortirana skladište
staklenog i porculanskog modernog
posudja
za svratišta, kavane i gostione preporuča
Staklana Vj. Franz
Zagreb, Jelačićev trg 7. Tel. 22-42

POKUĆTVO „SOCIETAS“
Ilica 127 - Telefon 47-20

Nagibivi stalak za bačve

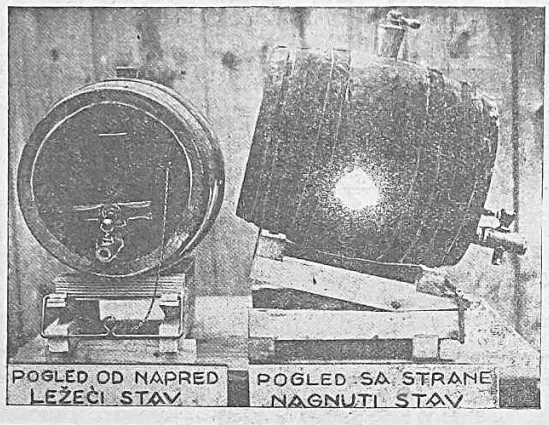

Dobije se kod izumitelja
Ivana Cagarića
Zagreb, Maksimirska c. 51
Tel. 51-77

„OGANJ“
trgovina drvom i ugljenom
n a v e l i k o i m a l o
ugao Šenoine i Vrhovčeve ulice
P r v o r a z r e d n a d r v a
P r i m a u g l j e n r a z n i h
vrsta uz najumjerenije cijene
Preporuča se **Ivica Einwalter**

„Zagrebačka dionička pivovara i tvornica slada“ **Telefon 40-91 Ilica 224**

Suha
goriva drva
Prodaje na hvatove ili kilograme po želj kupca!

Bukove i grabrove cjepanice
Bukova rezana i cjepana drva
Hrastovi otpatci kratko rezani sve sa dostavom u kuću!

Filipa Deutscha sinovi
Vrhovčeva ulica 1
Telefon broj 30-47

Najveća tvornica svih vrsta roleta
Prva i najmodernija u Kraljevini Jugoslaviji
Odlikovana „Grand Prixom“, zlatnom medaljom i diplomom na svjetskim izložbama u Liege-u (Belgija 1928), Parizu (1928), Nici (1929). Padovi (1930), Bruxellesu (1930) i Toulouse (1931)

MIRKO BENIĆ
ZAGREB
TVORNICA: PADOVČEVA UL. 3 i 6 — TELEFON 35-14
Brzojavi: Kapak Zagreb

čeličnih roleta, roloa, jeklenih roleta, Stahlrollbalken, drvenih roleta, lesenih rolet, Holzrollbalken, Esling Rouleaux, kockastih roleta, system Stora, prozirnih roleta, platnenih roleta, Gradel Roleten, „Flos Roleten“, Wolkenplachen, škarastih rešetka, Schergiter Sistem Bostwik, sunčanih zastora na pera ili na stroj, Sonnenplachen mit Federmechanismus oder mit Maschinenantrieb, Plachenzelte, „Cerberus“ patent brave protiv provale.

Tvornica je uredjena najmodernije, sa vlastitim pogonom i vlastitom električnom silom.
Preuzima svaku najveću naručbu i svršava je u najkraće vrijeme.
Za prvoklasni materijal i najsolidniju izradbu se jamči.

Za Božić

Iskoristite naše snižene cijene obuće za božićni poklon. Snabdjeli smo naše prodavaonice sa svakovrsnom obućom i pripravni smo, da Vas stručno poslužimo i da Vam dobro preporučimo.

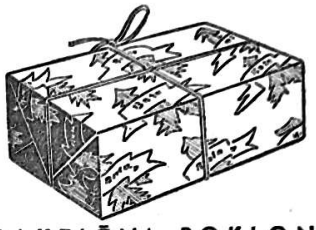

PRAKTIČNI POKLON SVAKOGA RAZVESELI.

49.-

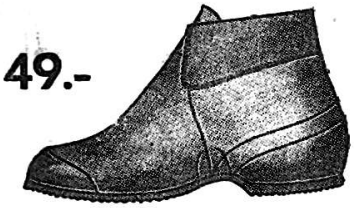

Vrsta 2861-01
Gumene dječije snježne cipele sa toplom postavom. Vašoj dječici su svakako potrebne po blatnom i kišovitom vremenu.

49.-

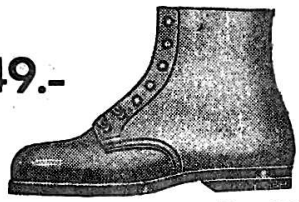

Vrsta 3661-00
Visoke cipele od finog boksa, sa gumenom potpeticom. Imamo ih u crnoj i smeđoj boji, i u kombinacijama raznih boja.

59.-

Vrsta 2851-05
Praktične cipelice od laka i od smeđeg telećeg boksa. Savršeno prilježu na nogu. Hodanje je u njima jako udobno.

39.-

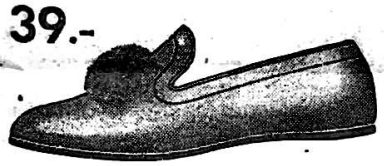

Vrsta 205
Veoma lake i udobne kućne cipele od pusta sa kožnatim djonom. Za Vašu udobnost poslije rada.

69.-

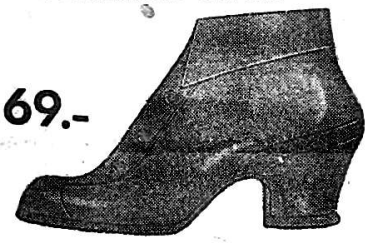

Vrsta 1075-25
Sasvim lake i ujedno tople zimske gumene cipele. Po zimi su Vam neophodno potrebne. One najbolje čuvaju Vaše zdravlje.

69.-

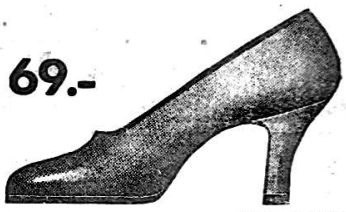

Vrsta 9315-03
Za nevjerovatno jeftinu cijenu evo lijepih ženskih cipelica od glota. Za malo novaca veliki luksuz.

59.-

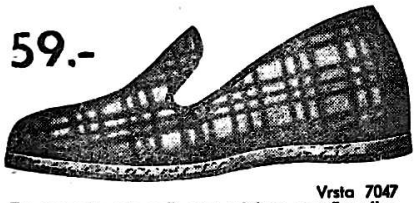

Vrsta 7047
Za gospodu pripravili smo udobne papuče mikada. Za prijatan odpočinak poslije rada u njima će Vam se noge najbolje odmoriti.

69.-

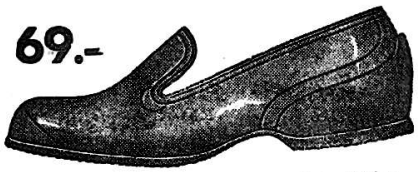

Vrsta 9817-61
Po najvećoj kiši i najvećem blatu biće Vam noge u njima uvijek suhe. Prodajemo ih sa garancijom samo za Din. 69.-

129.-

Vrsta 9775-03
Uvijek su elegantne i uvijek moderne jednostavne cipele sa sponom. Imamo ih od svilenog crnog ili bijelog atlasa, koje bojimo u istom tonu Vaše toalete. Iste od pomučnog atlasa ili barsuna za Din. 69.-

69.-

Vrsta 218
Poslije rada obujte ove tople i udobne papuče. Biće Vam od neocijenjive koristi za Vaš prijatan odmor.

B-57-Ju.

Rata

Danas možemo obuti cijelu obitelj za novce koje ste prije 9 godina morali dati za jedan par cipela.

149.-

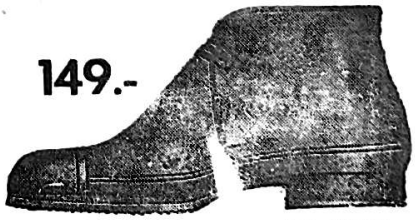

Vrsta 3657-00
Za one, koji su svojim pozivom prisiljeni da rade po svakom vremenu ove su meltonke svakako potrebne.

DJECI:

Tople vunene papuče	Din 29·—
Gumene snježne cipele	Din 49·—
Kož. cipelice sa gum. potpeticom	Din 49·—
3 para ukupno	Din 127·—

MAMI:

Topla mikada	Din 39·—
Snježne cipele od gabardina	Din 69·—
Cipele od lastina	Din 69·—
3 para ukupno	Din 177·—

TATI:

Papuče za po kući	Din 59·—
Kaljače	Din 69·—
Cipele od boksa sa gumen. djonom	Din 169·—
3 para ukupno	Din 297·—

CIPELE ZA CIJELU OBITELJ 9 PARI za Din 601·-

Vlasnik-izdavač: Konzorcij »Čujmo«. — Za konzorcij kao i list odgovara Oršanić Dragutin. — Tiskara »Merkantile«, Ilica 35. — Za tiskaru odgovara Gj. Jutriša, Zagreb, Ilica broj 35